

Udkomne Bøger.

Vejledning i Bedømmelsen af Hestens Ydre. Af Professor *Harald Goldschmidt*, Lærer ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole samt ved Ride- og Beslagskolen. Med 267 Afbildninger. 2. Oplag. [Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag. Kjøbenhavn 1907.]

1. Oplag af denne Bog udkom 1892. Det 2. Oplag fremkommer nu som en væsentlig forbedret og betydelig forøget Udgave i Vejledning i Bedømmelsen af Hestens Ydre, rigt forsynet med fortrinlige Illustrationer, hvoraf de fleste ere fotografiske og altsaa naturtro Gengivelser. Afsnitsinddelingen i Bogen er væsentlig den samme som i 1. Udgave og i de forud for denne gaaende Lærebøger, paa hvilket Grundlag der delvis er bygget, nemlig 1) Indledning, 2) Træk af Hestens Anatomi, 3) Bedømmelsen af Hestens Ydre, 4) Handelsfejl. Af disse er det 4. Afsnit helt nyt og de fleste af de andre ændrede meget, og der findes faa Tilføjelser.

Af Indledningen fremgaar det, at Forfatteren sympathiserer med Forkæmperne for den senere Tids mere udprægede og sikkert rigtige Erkendelse af, at Bedømmelsen af Eksterior ikke kan være fuldt ud paalidelig i Henseende til at værdsætte Individet, det være sig som Avlsdyr eller Brugsdyr, men at man for at komme Sandheden nær i Henseende til Vurderingen maa søge Lejlighed til tillige at gøre sig bekendt med Dyrets Præstationsevne. Selve Anvendelsen af Yderlæren vil, selv om den drives til største Fuldkommenhed, blive vaklende og ubestemt. Yderlærens Værd staar altsaa ikke saa højt i Kurs nu som fordum.

Afsnittet om »Træk af Hestens Anatomi« er væsentlig omarbejdet og forøget. Dette i Forening med Vedføjjelsen af de latinske Navne til de anatomiske Betegnelser giver denne Udgave et yderligere videnskabeligt Præg, og da Afsnittet omhandler ikke alene Ben- og Muskelsystemet samt dettes kombinerede Virksomhed, men tillige ret omstændeligt beskriver de indre Organers, Øjets og Ørets anatomiske Bygning m. m., bliver dette Afsnit at betragte som et selvstændigt anatomisk Arbejde, der delvis vil kunne erstatte en kortfattet Anatomi og for Landboskoler o. l. tjene som Lærebog i dette Fag. Om det ikke ligger lidt udenfor den egentlige Opgave — Yderlæren — overhovedet at komme ind paa de indre Organers Anatomi, kan være et Spørgsmaal. Som Forudsætning for selve Hovedafsnittet — Bedømmelsen af Hestens Ydre — synes det i hvert Fald ikke at være fornødent. Afsnittet er forøvrigt godt skrevet, fortrinligt illustreret, og for Enkelthedernes Paalidelighed garanteres ved det kritiske Gennemsyn, det har været gjort til Genstand for af Professor, Dr. med. *Paulli*, for hvis værdifulde Medhjælp Professoren takker.

Hovedafsnittet »Bedømmelsen af Hestens Ydre« udgør selvfølgelig Bogens Kærne, og, som rigtigt er, er det meget omstændeligt udarbejdet. Afsnittet er delt i en Del Underafdelinger. I det første af disse vedrørende »Hestens Signalement«, hvorunder ogsaa Alderens Bedømmelse efter Tandskifte, Tandslid m. m. er medtaget, ses saaledes at være foretaget en Del heldige Ændringer, samt at være tilføjet adskilligt, saa det nu er saa grundigt behandlet som vel muligt. Enhver Oplysning, som ønskes vedrørende dette Spørgsmaal, vil faas. Omtrent helt omarbejdet er Underafdelingen »Hestens Brugs-type og Race«, og den er dertil blevet forsynet med nye, fortrinlige og med heldig Smag udvalgte Billeder. — Som Indledning til »Bedømmelsen af Hestens enkelte Legemsdele« pointerer Forfatteren atter, at Yderet ikke maa tillægges for stort Værd, og minder om, at »god Form uden tilsvarende god Kvalitet« betinger en ringere Brugsværdi end »god Kvalitet uden tilsvarende god og smuk Form«. Denne Underafdeling er den, hvori de færreste Ændringer og Tilføjjelser have fundet Sted, men hvad der paa dette Omraade er gjort, maa siges at være af det gode og at være vel begrundet. Det ses let, at Professorens mangleaarige Lærervirksomhed og store praktiske Er-

faring her er kommet ham til Hjælp som Vejledning i Hensende til, hvad der var at rette, hvad at tilføje. — Underafdelingen om »Hestens Temperament og Kondition«, hvilket sidste Udtryk er, som Forfatteren siger, indført i Hippologien af de praktiske Englændere, er ogsaa meget ændret i den ny Udgave. Jeg tillader mig specielt at henlede Opmærksomheden derpaa, da der meget ofte syndes ved ikke at tage tilbørligt Hensyn til disse to i Livets Praksis betydningsfulde Egen-skaber.

For de nævnte Underafdelingens Vedkommende er det Professor *Sand*, den mangeaarige Lærer i Yderlære ved Veterinær- og Landbohøjskolen, som har ydet sin Kollega sin værdifulde Assistance ved et kritisk Gennemsyn.

Det bedes bemærket, at Forfatteren indleder Afsnittet med i store Træk at fastslaa en bestemt Fremgangsmaade ved Bedømmelsen af Hestens Ydre. Denne er ikke overensstemmende med den i Praksis almindelig brugte, ej heller med den af Forfatteren selv gennemførte Rækkefølge i Fremstillingen. Det var heldigt, om det kunde lykkes over det hele at faa gennemført en bestemt ensartet Fremgangsmaade ved det enkelte Individs Bedømmelse. Det vilde i høj Grad tjene til at egalisere denne, hvortil der haves stor Trang. Men jeg tror ikke, at det vil blive saa let at faa det gjort. Vi henvise imidlertid Læsernes Opmærksomhed paa de under det fyldige Billedstof givne omstændelige Beskrivelser, hvor vi have Genstanden for Beskrivelsen for Øje, og hvor Systemet er anvendt.

Tilbage haves »Hesten i staaende Stilling og i Bevægelse« samt »Hestens Værdi som Brugsdyr, Avlsdyr og Handelsvare«. Det første Afsnit er helt omarbejdet, det sidste er helt nyt. I begge findes gode Vink og Anvisninger, hentede fra Livets Praksis. Den ny Udgave har absolut vundet derved.

Fjerde og sidste Afsnit omhandler »Handelsfejl« og er, som nævnt, en hel ny Tilføjelse til Bogen. Deri gengives delvis og henvises til de retslige Bestemmelser, for hvilke man hyppig kan faa Anvendelse ved de ret almindelige Tvistigheder angaaende Handel med Avlsdyr. Hvor vidt ikke ogsaa dette ligger lidt uden for Yderlærers Omraade, kan der maaske haves forskellige Anskuelser om, men Forfatterens Bestræbelser for at gøre sit Arbejde saa fuldstændigt og udtømmende som muligt, maa i ethvert Tilfælde paaskønnes. Sit Maal har han da ogsaa

naaet; man skal vanskelig kunne fremsætte et Spørgsmaal Yderlæren vedrørende, som man ikke vil kunne finde begrundet og videnskabeligt besvaret i denne Udgave.

I sin Helhed maa det siges, at vi nu, takket være de i denne Udgave foretagne Ændringer og Tilføjelser, som dels hvile paa kritisk Behandling af den alt udkomne hjemlige Litteratur, dels grunde sig paa indgaaende Kendskab til den fremmede, dels skyldes Professorens egne Iagttagelser i Livets Praksis og i sin Lærervirksomhed, have for os et Arbejde, som i enhver Henseende tilfredsstillende, hvad vi kunne ønske paa dette Omraade, og som indtager en smuk Plads i vor i Forvejen saa rige og meget anerkendte Veterinærlitteratur. Vi have derfor al Grund til at være Professoren taknemlig, for hvad han her har ydet. Bogen er fortrinlig egnet til sit specielle Brug som Lærebog ved Veterinær- og Landbohøjskolen samt Ride- og Beslagskolen for disses Elever; den kan tillige tjene til Haandbog for hver og en, der vil søge grundig Oplysning i hver en Specialitet paa Yderlærens Omraade.

J. C. A. Schwarz-Nielsen.

Mælkeribruget i Danmark. Beskrevet af *B. Bøggild*, Professor ved d. kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. 3. omarbejdede Udgave. 4. Levering. 143 S. 3 Kr. (G. B. N. F. Kjøbenh.)

Forsøg med Ostning af pasteuriseret Mælk og Fortsatte Undersøgelser over Metoder til Fedtbestemmelser i Mælk. 61. Beretning fra Forsøgslaboratoriet. 84 S. 1 Kr. (Aug. Bang. Kjøbenh.)

Bestemmelsen af Vandindholdet i Smør. 62. Beretning fra Forsøgslaboratoriet. 30 S. 1 Kr. (Aug. Bang. Kjøbenh.)

Fortsatte Forsøg over Æggehvideminimum i Malkekøernes Foder. 63. Beretning fra Forsøgslaboratoriet. 158 S. 2 Kr. (Aug. Bang. Kjøbenh.)

Afbildninger af Genstande i Dansk Landbrugsmuseum. 1. Hefte indeholder klare og oplysende Billeder af gamle Landbrugs- og Husholdningsgenstande fra forskellige Egne af Landet. Det er Meningen efterhaanden i tvangfri Hefter at fortsætte med Afbildningerne, for saa til Slutning at lade dem ledsage med forklarende Tekst. Naar saaledes Landbrugsmuseets mange interessante Genstande efterhaanden ere afbildede, vil det hele danne et Værk af en sikkert betydelig kulturhistorisk Værdi. Det udkomne Hefte, der udgør 32 Sider, sælges fra Landbrugsmuseet i Lyngby for 35 Ore.

Beretning om Foreningen af jyske Landboforeningers 33. Delegeretmøde i Aarhus d. 4. og 5. Oktober 1907, samlet af Foreningens Sekretær. 324 Sider samt 3 Bilag. Ikke i Bogh.

Svinets Stivsyge, dens Aarsagsforhold, Symptomer og Betydning i økonomisk Henseende samt dens Forebyggelse og Helbredelse. Af Dyrlæge *C. J. Østergaard*, Randers. Præmieret og udgivet af Det kgl. d. Landhusholdningsselskab. 39 Sider. 50 Øre. Stift indh. (Det Schubotheske Forlag, Kjøbenh.)

Lucernen, dens Historie, Dyrkning, Anvendelse og vigtigste Sygdomme. Af Statskonsulent *K. Hansen*. Med 7 Afbildninger. Skriftet udgør 18. Bind af de af Landhusholdningsselskabet med Understøttelse af det Raben-Levetzauseke Fond udgivne Landboskrifter. 138 Sider. 2 Kr. indb. (Det Schubotheske Forlag, Kjøbenh.)

Statistisk Aarbog 1907. Udgivet af Statens statistiske Bureau. 203 S. 2 Kr. (G. B. N. F. Kjøbenh.)

Landøkonomisk Aarbog for 1908. Oversigt over det danske Landbrugs Organisation. Udgivet af Det kgl. d. Landhusholdningsselskab. Redigeret af *H. C. Larsen*. Da det landøkonomiske Foreningsvæsen stadig er i stærk Udvikling, er Aarbogens Omfang hidtil vokset ret betydeligt Aar for Aar. Men i den ny Udgave er der sket en Forandring heri, idet nogle mindre væsentlige Afsnit, der kun havde Interesse for enkelte, ere udeladte. Dette gælder saaledes de detaillerede Fortegnelser over de statsunderstøttede Avlsforeninger og Kontrolforeninger, Angivelserne om de enkelte Mejeriers Størrelse og Deltagelse i forskellige Sammenslutninger o. s. v. — Aarbogen er ikke blot fortræffelig som *Nachschlagebuch*, men sammenholder man ældre Aargange med ny, kan man ogsaa læse sig Underretning til om Udviklingen af forskellige sociale og økonomiske Forhold. Som et Eksempel herpaa skal anføres følgende om vore Landboforeninger: Ifølge Aarbogen for 1900 fandtes der i Begyndelsen af dette Aar 102 Landboforeninger, medens Antallet nu er 113. Formændene for disse fordele sig paa følgende Klasser:

	Lærere, Forstandere, Dyrlæger, Møllere, Konsulenter o. lign.	Gaardmænd.	Husmænd og Bolsmænd.	Større Landmænd.
1900	18	41	2	41
1908	14	60	4	35

126 Sider. 2 Kr. indheftet. (G. B. N. F. Kjøbenh.)